

Húszkoronás buzaárak.

Irta: t. Fabriceus Endre.

Alig emlékszünk már arra az esetre, hogy a búzáért húsz koronát fizettek. Évekkel ezelőtt egyszer megtörtént, azóta be kellett érniük a tizenkét és tizennégykoronás búzáakkal. Most azonban reményünk lehet arra, hogy őszzel megkapjuk a húszkoronás búzáat. A kedvezőtlen időjárás, amely a vetések fejlődését megakasztotta, majd a forró, perzselő nyári meleg, amely ismét fenyegetőleg lépett föl, mind egy-egy lépcsőfok a húszkoronás búzáak felé. A világszerte uralkodó természetellenes időjárás felhajtotta mindenütt a gabonaárakat, a budapesti gabonapiacon a májusi búzáért pedig ma már húsz koronán felüli árakat is fizettek.

A húszkoronás búzáakban némi kiegyenlítést nyerünk a rosszabb terméseredményekért, amelyre az idén kilátásunk van. És e kiegyenlítésre annál nagyobb szükségünk van, mert hiszen oly kedvezőtlen gazdasági helyzetünk már régen volt, mint mostanában. Megdrágult minden. Drágább az élet, drágábbak a ruházkodási cikkek, drágább a mezőgazdaság folytatásához szükséges mindenféle anyag. A kereskedő könnyebben boldogulhat, mert drágább életviszonyok közt felemeli árucikkeinek az árát, a gazda azonban a legtöbbször nincs abban a helyzetben, hogy ezt megtehesse. Páratlan eset a kereskedelemben az, hogy nem az eladó állapítja meg árucikkének az árát, hanem a vevő és az eladónak bele kell nyugodni az árba, akár van mellette nagyobb, akár kisebb haszna vagy akár egyáltalában semmi haszna sincs mellette. A gazdák helyzete pedig ez. Mert ők nem állapíthatják meg a gabona árát, a gabonaárakat külső körülmények befolyásolják egyrészt, másrészt pedig erre teljesen illetéktelen körök, a gabonakereskedők, a közvetítők, az ágensek.

Ez ellen védekezni nem is lehet, ha csak a világ összes gabonatermesztő gazdáit össze nem állanak, szervezkednek és pedig oly példaszerűen, hogy olyan megfelelő árakat érthessenek el, aminő árak mellett nyereségesebb a gabonatermesztés, mint jelenleg. Egyelőre azonban az ilyen szervezkedés megvalósíthatásától nagyon messze állunk, csak egy módon segíthetünk

magunkon némileg, ha nem visszük piacra közvetlenül az aratás után és valamennyien a gabonánkat, hanem felosztjuk részletekbe és negyedévenként visszük piacra. Ezzel a módszerrel egyrészt nem lesz oly tömeges az őszi piacra való dobás, másrészt pedig legalább nekünk is juthat némi részünk abból, ha év közben akár külső befolyások, akár kereskedői cselofságok következtében kedvezőbben alakulnak a búzáak.

Az állattenyésztés felkarolása.

Irta: Kovács János.

Régóta és gyakran hangoztattuk már azt, hogy különösen a kisgazdának kell jobban felkarolni az állattenyésztést, mert míg egyrészt nincs annyi esélynek kitéve, az időjárás nincsen oly nagy mértékben befolyással az állattenyésztésre, mint például a növénytermesztésre, másrészt pedig a folyton emelkedő húzárok és a kedvező körülmények között elérhető magas tejárak, kellő jövedelmet biztosítanak az állattenyésztőnek.

Okszerűen tenyésztve — nemcsak tartva, ami lényeges különbség — minden állatfaj meghozza a maga jövedelmét, akár ló, szarvasmarha, sertés, avagy juh is, csak ki kell választani, hogy az adotti körülmények között melyik lesz a megfelelő.

Kisgazdának mégis rendszerint a három utóbbi közül kell választani, mert lótenyésztéshez nagyobb tőkebefektetés, több utánjárás, nagyobb szakértelem szükséges, de a három utóbbi közül bármelyik fajt válassza is, okszerű *takarmányozás* mellett, ha jó bánásmóddal, teljes odaadással, lelkesedéssel és szeretettel tenyészt, az esetben az eredmény előbb-utóbb meglesz és pedig olyan eredmény, amilyenre számítani más téren alig lehet. Főelv az okszerű állattenyésztésnél az, hogy tisztavérben tenyészünk, helyesen takarmányozunk, szeretettel foglalkozunk az állatokkal és továbbtenyésztésre csak az arra megfelelő egyedeket választjuk. Ezen elvek szem előtt tartásával az eredmény sehol sem fog elmaradni.

Juhtenyésztésre alkalmas vidéken igen szép feladat várna kisgazdáinkra, az t. i., hogy kitűnő hazai racka és cigája juhainkat nagyobb testűvé és jobb tejelővé alakítsák át. Ez természetesen hosszú évek munkája, de nem kell sajnálni a fáradságot érte, a haszon nem marad el. Ha minden kisgazda szem előtt tartaná, hogy lehetőleg nagytestű és jó tejelő anyáktól származó kosokat használja tenyésztésre, az anyákat is ilyenekből nevelné, rövid idő alatt megjavíthatnánk egész juhállományunkat.

Ára
drb-kint
42
korona

Most jelent meg a tavaszi és szőlőművelési árjegyzékünk, a melyben az összes szőlővédekezési anyagok, eszközök és permetezők JUTÁNYOS ÁRAI fel vannak tüntetve.

Kivánatra ingyen és bérmentve megküldjük a gazdáknak.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám

A szövetkezeti gondolatok terjedése.

Írta: Cséplő Ernő.

A szövetkezeti gondolatok lassanként átfogják és átformálják az egész társadalmat, annak minden rétegét. Aki boldogulni akar a mai nehéz megélhetési és fejlődési viszonyok között, nem marad egyéb számára, minthogy hasonló körülményekkel harcoló társaival tömörüljön bizonyos célok kivitele érdekében. Szövetkezik manapság a földművelő, a hivatalnok, az iparos, sőt a világ fölforgatására törekvő szociálista is, de a szorongatott szatócs is úgy igyekezik menekülni a szövetkezetek terjedésével helyzetéből, hogy szintén — szövetkezik.

Ezeket a gondolatokat előre bocsátva, a szövetkezeti eszme térhódításának újabb jelenségéről számolhatunk be. Vasárnap Sárospatakon az ottani állami tanítóképző intézetben szövetkezeti vizsgát hallgattam végig. Tanítójelöltek, teológusok adtak számot arról, hogy a részükre rendezett szövetkezeti tanfolyamon mint szedtek magukba a szövetkezeti ismeretekből. A tanfolyamot Mailáth József gróf a tevékeny, lelkes főúr rendezte, aki valóban büszke is lehet az elért sikerekre. A szövetkezeti alapelveket a jóra fogékony ifjúság szívébe igen szépen sikerült becsepegtetni. Akik ha kilépnek az életbe, kimennek a falvakba, hogy ott tanítsák, neveljék a nép fiait, tudják, mely úton kell elindulni. Ha tapasztalják, hogy a népet üldözi az árú- vagy a pénzsors, nem állanak a veszedelemmel szemben tehetetlenül, de hozzálátnak a szervezéshez, hozzáláthatnak, mert értik a módját.

A sárospataki szövetkezeti tanfolyamat Mailáth gróf az idén már másodízben rendezte. A múlt évi eredmények is szépek voltak, de az ideai a tavalyit úgy a részvétel aránya, valamint egyéb tekintetben is, jóval felülmulta. Könnyű dolog az ismert úton járni, de az ismeretlen bizony nem egyszer tévelygünk, míg a helyes irányt megtalálunk sikerült. A nép vezetőinek gyakorlati értelemben való kiképzése talán lényegesebb kellék minden másnál. Hiába ismerünk valamit jól elméletben, ha a gyakorlatnál cserben hagy tudományunk. Azért nagyon lényeges dolog a sárospataki kezdeményező munka és ha ezen az úton a további és távolabbi fejlődés biztosítva lesz, elmondhatjuk, hogy Mailáth gróf kezdeményezése derék kezdeményezés volt.

A sárospataki ifjúságot főként abban az irányban képezték ki, hogy mint szövetkezeti könyvelők az életben sikeresen megállhassák nevüket. Ez ugyanis a legtöbb nehézségeket okozza a szövetkezetek megalakulásánál. Nincs tanult könyvelő, könyveket rendszeresen vezetni pedig szükséges.

A mint mondtuk: a szövetkezés, a szövetkezeti gondolat átfogja és átformálja lassanként egész társadalmunkat. Ez is a helyes! Szövetkezve lesz nagy és boldog a magyar.

Tüzes nyelvek.

... És jöve a Szentlélek, tüzes nyelvek alakjában leszállott az apostolokra... Az Istenfia föltámadása után negyven napra fölszállott a mennyekbe, hogy elfoglalja helyét az Atya mellett... A tizenkét szegény halász, Krisztus tanainak első hirdetőit rémséges rettegés fogá el — „az Úr eltűnt, a szent tanok ellenesei megsokasodának...” Az Úr azonban elküldé a Szentlelket, hogy megerősítse őket hitükben és fölvérteze őket az Igazság fegyvereivel. Ezt mondja az Írás.

Piros pünkösöd ünnepét a Szentlélek eljövételének emlékeztetőre rendeli a keresztény anyaszentegyház.

Az apostolok fejére szállott tüzes nyelvek bűvös ereje tartja fenn imhol már majdnem kétezer esztendő óta a keresztény anyaszentegyházat. A tüzes nyelvek erejével az akkor ismert világrészek hadseregei nem bírták fölvenni a küzdelmet. Keletkeznek azóta is, keletkeznek mostanság is áltanok, támadtak és támadnak álapostolok, fölvértezetten tüzes nyelvekkel hirdetik vélt igazait. Ezek azonban kétezer év óta megtörték mindig azon a kösziklán, melyre a föltámadt Krisztus alapítá az Anyaszentegyházat.

A mai küzdelemteljes, sívár időszaknak szintén megvannak az álapostolai, akik a tüzes nyelvek erejében tetszelegve fennen hirdetik igazait, melyek a tényleges világrend, a társadalmi békesség fölforgatására irányuló törekvésben csúcsosodnak ki.

Hejh, ezek a tüzes nyelvek dehogy árasztanak békét és üdvösséget! Dehogy szítják a népek lelkében a felebaráti szeretet szent tüzét! Dehogy kél nyomukban boldogság és meglegedés!

Pünkösöd ünnepén, az emberi lelkek megerősítésének szent ünnepén a mai kor álapostolainak tüzes nyelvei elől vonulj be édes jó magyar népem az Istenházába, az Úr szolgájának ajkairól hangzó áhítatos imába vannak foglalva az erősítő tüzes nyelvek, melyek egykor Krisztus apostolait megerősítették hitben és léleken... Ne higj a tévtanokban, melyek romlatlan lelkek mezején termő kalászt érlelő magvak helyett konykolyt vetnek, melynek szomorú lészen az aratása...

H. A.

Az ország dolga.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter május 13-án terjesztette a képviselőház elé a vasutasok fizetés-rendezéséről, valamint a vasuti szolgálati rendtartásáról szóló törvényjavaslatot.

A vasutasok régi vágyakozása van tehát teljesülőben; javulni fog végre anyagi helyzetük valamelyest, amennyiben illetményük évenként több mint hat millió koronával emelkedik. Kossuth másik javaslata a vasuti szolgálati rendtartást szabályozza, amire a változott viszonyok folytán szintén szükség van.

A héten megkezdte a törvényhozó testület a gazdasági cselédtörvényjavaslat általános tárgyalását s a pünkösdi szünet után annak részletes tárgyalása következik. A törvényjavaslatra vezető cikkelyünkben mondja el nézeteit lapunk felelős szerkesztője Szilassy Zoltán országgyűlési képviselő.

Képviselőválasztások Ausztriában.

A hét elején kezdődtek az országgyűlési képviselőválasztások Ausztriában. A mostani választásoknál az általános titkos szavazati jog érvényesült s az eredmény megdöbbenésbe ejtette az osztrák közvéleményt, mert a keresztény szociálisták és szociáldemokraták nagy többségben kerültek be az osztrák parlamentbe. Miniszterek, híres államférfiak, előkelő politikusok, a régi rendszer hívei sorra elbuktak a választásokon. Eddig 231 képviselőt választották meg. 168 kerületben pótválasztás lesz

A pécsi országos kiállítás.

Gyönyörű időben, hatalmas embertömeg lobogó lelkesedése közepett nyitotta meg május 15-én Frigyes főherceg a Pécsen rendezett országos kiállítást. Az utóbbi éveknek egyik legszebben sikerült alkotása ez, melz örömmel és jóleső meglepődéssel töltheti et mindazokat, akiknek érzése és törekvése egybeforrott a nemzeti termelés fejlődésénél. Duzzadó erőket jelzi a pécsi országos kiállítás. Szerény helyi kiállításnak indult s a tervezés folyamán már lassanként országos jellegű emelkedett.

Azon férfiak, akiknek lankadatlan buzgalma és valóban önzetlen fáradozása ezt a gyönyörű alkotást létrehozta, teljességgel meg lehetnek elégedve az eredménynyel. Aránylag véve szerény eszközökkel, de annál több leleménynyel sikerült gazdasági életünk fejlődését bemutatniok s derekas munkájukért méltó jutalom lesz az általános elismerés. A beszédek, melyek a főhercegi védnök s a kormány képviselői részéről elhangzottak, voltaképpen a hála és köszönet adóját rótták le a rendezőknek s azokhoz bizonyára rövidesen hozzácsatolhatják majd a közvélemény elismerését is.

Magáról a kiállításról jövő számunkban bővebben írunk.

A kivándorlás korlátozása.

A kivándorlás hovatovább oly mértéket ölt, hogy mind sűrűbben válik szükségessé a kormányhatalom beavatkozása. A belügyminiszter legutóbb is két körrendeletet adott ki. Az egyikben közli az Egyesült-Államoknak a bevándorlást szigorító törvényeit, a másikban pedig az adriai tengerhajózási részvénytársaság hirdetésményeinek eltávolítását rendeli el.

Az első rendelet szerint az Egyesült-Államokba érkezettektől eddig szedett fejadó 2 dollárra emeltetett fel. Az Egyesült-Államokba való bebocsátástól az 1903. évi bevándorlási törvényben felsoroltakon kívül az új törvény még a következőket zárja ki:

a) tompa elméjűeket, a tuberkulózisban szenvedőket s azon személyeket, akik bár nem sorozhatók a kizártak osztályaiba, de megvizsgáló orvos által oly elmebeli vagy testi fogyatkozásban levőknek találatnak, amely fogyatkozás oly természetű, hogy az illető egyén keresőképességét befolyásolhatja;

b) nemcsak a büntetben és erkölcsi romlottságot feltételező véségben elmarasztalt (elítelt) egyéneket, de azokat is, akik ily büntet vagy vétség elkövetését beismerik;

c) nemcsak a többnejűeket, de azokat is, akik beismerik, hogy a többnejűségben hisznek;

d) a 16-ik életévüket be nem töltött gyermekeket, ha nem szülőik kíséretében utaznak.

Tilos az Egyesült-Államokba idegen nőt erkölcstelen célból bevinni és bárki, aki idegen nőt az említett célból közvetlenül vagy közvetve mégis bevisz, vagy annak bevitelét megkísérli, avagy bárki, aki olyan idegen nőt bármilyen házban vagy egyéb helyen tart vagy tartani megkísérli, a beviteltől számított 3 éven belül minden ilyen egyes esetben büntetést követ el és 1—5 évig tartó elzárással és 5000 dollárig tertedő pénzbírsággal büntetendő, azon idegen nő pedig, aki az Egyesült-Államokba való megérkezésétől számított 3 éven belül, mint egy rossz ház lakója, vagy prustituciót üzve találatik, az Egyesült-Államokból, mint törvényellenesen ott tartózkodó, hazaszállítatik.

Szövetkezés Nagykerekiben.

A szövetkezeti eszme hódítását sokféleképpen ismertettük már e lapok hasábjain, sok derék község köszönheti előhaladását a jól vezetett szövetkezeteknek. De talán sehol az országban e téren olyan eredményeket nem mutat fel a szövetkezés, mint Bihar vármegye Nagykereki községében, Bocskay e régi hajdúvárosában. Ha valaki ezelőtt 20 évvel járt e helyen és megfordult ott ma, első tekintetre szemébe tűnik az óriás haladás, melyet ez a vasúti forgalomból kiesett község néhány év leforgása alatt a saját erején tett. Hol rongyos viskók állottak, ma tiszta csinos házak, gazdasági épületek mosolyognak az utcákra; ahol egy-egy görbe malacnál egyéb nem járt ki az udvarról, most fejőstehenek és nemesített lovak dícsérik gazdáikat. Ahol ezelőtt alig volt pár hold föld a legelső gazda kezében, ma körülbelül 4500 hold van a kiscgazdák kezén. Igaz, hogy e föld ek vétele következtében az adósság is megszaprodott, de a jövedelme megtízszereződött a lakosoknak. Hogy is történt mindez? Úgy, hogy van a községben három cséplőgép-szövetkezet, mely a lakosság érdekét szolgálja; van egy hitelszövetkezet, van egy fogyasztási szövetkezet, mely habár most zárta le 15 hónapi fennállása óta az első mérlegét, az első évben 982 korona haszont ért el; van ezenkívül egy földbérletársaság, két ilyen szövetkezet 1360 hold földet vásárolt a múlt évben, megvevén a Pollák Ákos 300 és Péchy Tamásné 1060 holdas birtokát a kisbirtokosok földhitelintézete segítségével. A legújabb szövetkezet, mely a múlt évben alakult 50,000 korona alaptőkével a nagykereki-i gazdák malomszövetkezete, az ősszel felépítette malmát, a tél folyamán berendezte s a napokban a díszesen felszerelt malom az iparhatóság által átadatott a forgalomnak. Így tehát kilencféle szövetkezet van e községben, mely mind a lakosság érdekét van hivatva szolgálni. Így a fenntebbi vásárlás mellett a malom- és hitelszövetkezet segítségével ez évben 24 napszámomunkás jutott olcsó házhelyhez és a megvásárolt Torma kurián, ez évben a szerény házak egytől-egyig felépülnek. Bizony nem tagadható, hogy ilyen törekvés mellett, ha haladni akarunk, a tőke segélyét kell igénybe venni, de takarékoság és jó számítás mellett az utódok jelentékeny vagyonnak lesznek független urai.

A miskolci ipari hitelszövetkezet múlt évi tevékenysége. Az ipari hitelszövetkezetek között ez a szövetkezet az első sorokban foglal helyet. A szövetkezet az elmúlt évben két új szakcsoporttal gyarapodott és pedig: „Az asztalosok árúcsarnok szakcsoportja” és „A szappanosok termelő szakcsoportja”-val. A szövetkezet kebelében 3 szakcsoport van: az építőiparosok téglá- és fedélcserep-termelő szakcsoportja 65 taggal és 24.000 korona csoportbetét-üzletrésszel; a szappanosok termelő szakcsoportja 16 taggal és 35,600 korona cso-

portbetét-üzletrészszel; az árúcsarnok szakcsoport 41 taggal és 10.100 csoportbetét-üzletrészszel. Az évi jelentés a többek között ezeket mondja: „Változatlan hűség-gel szolgáltuk a szövetségi eszmét. Egy pillanatra sem tévesztettük szem elől, hogy mi magasabb célok szolgálatába szegődtünk. Továbbra is elvül valljuk, hogy pénzt más mint produktív célra nem adunk. A pénzt, ha erkölcsi indokolása nincs, a kamatért magáért nem hitelezük. Bankszempontokat csak annyiban vettünk és veszünk figyelembe, amennyiben anyagi megerősödésünk ezt kötelességszerűen feltételezi. Működésünk súlypontja az általunk végzett erkölcsi munkára esett. Nem egészen háromévi fennállásunk alatt sikerült az eddig szétszórt, sorsával elégedetlen, jövője iránt reményt vesztett kisiparosainkat tömören összeforrasztani; munkakedvet, önbizalmat önteni bele; fogékonyt tenni az ipari tökéletesedésre az önfigyelmezés és önképzésre és megnyerni a józan takarékoságnak. Távol áll tőlünk azt állítani, hogy a regenerálás ezen munkája be van már fejezve. Csak az út kezdetén állunk, de bízó reménnyel tekintünk a jövőbe, mert a becsületesen és önzetlenül végzett munka nem kallódhatik el eredmény nélkül.“

Zöldségtermelő-szövetkezet. Esztergomban Wén Gyula gazdasági szaktanár kezdesére megalakították az odavaló kiscgazdák a földművelők zöldségtermelő-szövetkezetét, melynek célja Budapestet zöldséggel ellátni. Darányi földművelésügyi miniszter örömmel értesült a jóra való kezdésről és a szövetkezet termelőhelyének berendezésére, valamint a termelőknek utmutatására két szaktanárt küldött ki s ugyancsak jobbfajta zöldségmagvak beszerzésére segítyt engedélyezett. A szövetkezet a boldogulásra biztató alapon szervezkedett, termelőtelepének eddigi aránya is jelzi, hogy kellő fejlesztés mellett nem jelentéktelen tényező lesz abban, hogy a filléres fogyasztóközönséget elsőrendű és friss zöldséggel lássa el.

Tejszövetkezet Osgyánban. Április hó 14-én Fodor Jenő a Gömörmegyei G. E. titkára Osgyán községben az állattenyésztésről, nevezetesen a szarvasmarha tenyésztéséről előadást tartott. Az előadáson úgyszólván a község összes gazdái jelen voltak. Az előadás folyamata alatt Fodor Jenő titkár a tejszövetkezetről, mint a jövedelmező állattenyésztésnek főúgójáról is megemlékezett; s ez a jelenlevő gazdaközönség körében oly élénk visszhangra talált, hogy Hegedüs János r. kath. plébános, Markos Jenő r. kath. tanító és Timár András kiscgazda felszólalásai után a gazdaközönség elhatározta, hogy Osgyán községben a tejszövetkezetet megalakítja. Az alakuló közgyűlés május hó 5-én lesz megtartva.

== A „Független Ujság“-ra mielőbb fizessünk elő, hogy a lap szétküldésében akadály ne legyen.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
— SZÖVETKEZETE —
Budapest (Központi Vásárcsarnok)
 Igazgatóság és központi iroda: IX., Imre-utca 4. sz.
 Nagy köpinczéi: **BUDAFOKON.**

• MI UJSÁG? •

Távolból.

*Száll a lelkem messze, messze
 Síró erdők zöldjén át...
 Megrezzenti szelleműjjal
 Kis szobádnak ablakát.
 Lelkem meg benn elmerengve
 Mély álomba szenderül,
 S megálmodja, hogy ki jár itt
 Olyan észrevétlenül...*

Kiss Ferenc.

Szent Erzsébet emléke. Árpádházi Szent Erzsébet születésének hétszázadik évfordulóját a Pozsonyban tartandó fényes egyházi ünnepek mellett olyképpen is kívánja megünnepelni egy, a király fővédnöksége, Izabella főhercegasszony, Vaszary Kolos bibornok hercegprimás védnöksége, valamint a püspöki kar társvédnöksége alatt alakult országos nagybizottság, hogy november folyamán, lehetőleg Erzsébet napján lerakja Pozsonyban egy Erzsébet-gyermekotthon alapkövét.

A karcagi Kossuth-szobor. Karcag város hazafias közönsége, amely oly tántoríthatatlan hűséggel ragaszkodik a 48-as eszmékhez, ércszobrot állított Kossuth Lajosnak, amelyet, mint már említettünk, május 20-án lepleznek le nagyszabású ünnep keretében. A megnyitó beszédet Szentesi Tóth Kálmán polgármester mondja, az ünnepi beszédet pedig Madarász Imre ev. ref. lelkész, aki beszéde végeztével átadja a szobrot a polgármesternek. Szávay Gyula ez alkalomra írt ünnepi ódáját szavalja el.

Új helységnevek. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter május hó 1-ével körülbelül hatszáz helység nevét változtatta meg. A változtatás legnagyobb része abban áll, hogy a több névből összetett helységnevek ezentúl a kötjel elhagyásával egybe irandók. Azonkívül több idegen nevű helységet is megmagyarosított. Például: Jarek helységből lett Tiszaistvánfalva, Gajdobrából Szépliget, Bácspetrovoszellóból Péterréva.

Mozgalom az öreg honvédek érdekében. Dr. Barabás Béla képviselő az aradi, budapesti és nagykovácsi 48-as honvédegyletek felkérésére indítványt nyújtott be Wekerle Sándor dr. miniszterelnökhöz a nyugdíjazott öreg honvédek tizedesei és közvitézi illetményeinek felemelése tárgyában. Ez idő szerint kilencezer öreg honvéd kap havonként az állampénztárból nyugdíját. Az indítvány

ÉRTÉKESIT husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű **ÉLELMICZIKKET.** Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszesitalok értékesítése.
A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.
 A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek!
 Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

szerint 886 tizedesnek és 6790 köztvéznek nyugdíja emeltetik havonként 2—2 koronával. Az államra háruló többletkiadás az első évben 184,224 koronát tenne ki, de csupán az első évben, mert az öreg honvédek száma rohamosan fogy, Felhívja az indítvány a miniszterelnök figyelmét arra is, hogy a 48-as honvédek igazolása körül sűrűn fordulnak elő visszaélések.

Meghalt a háza miatt. Nagy Sándor jómódú, szölvő polgár volt itt annak idejében Beregszászon. Háza, nagy telke, szőlője, földje volt. Az öregség nöttevel a vagyon kopott, a Naményi nagyutcán levő háza is roskadozni kezdett, a teteje is félrebillent, mint a részegnek a kalapja. A városi bölcs tanács nem tűrte a roskadozó épületet, lebontatta. Az öreg ember a más házába volt kénytelen költözni. Komor lett. Háromszor magára lőtt, míg megtudott válni e keserves étlettől. Mert mit ér az élet az ősi kúria nélkül.

Nagy tűz a vidéken. Nagyrápolyt községben a múlt kedden nagy tűz pusztított. Az óriási szárazságban csakhamar egész utcáson lángban állott. Bár a szomszéd községek lakói segítségül siettek, mégis 23 lakóház égett le az összes melléképületekkel együtt. Hunyad megyében két hét leforgása alatt ez a harmadik falu, amely leégett.

Betörés egy hitelszövetkezetbe. A torontálmegyei kisoroszi hitelszövetkezetben a minap éjjel betörők jártak. A pénztintézet szomszédságában levő istállóból az intézet falát kiásták s így jutottak a pénztárhelyiségbe. Megpróbálták a Wertheim-szekrényt fölfeszíteni, de nem sikerült. Erre dühükben összeszórták az üzleti könyveket és a levelezéseket s azután távoztak. Érdekes, hogy a télen már egyszer betörték az intézetbe, de akkor is eredménytelenül. A betörőket nyomozzák.

Aki a királyt fenyegeti. A bécsi kabinetirodába már hetek óta garmadaszámra érkezett Budapestről a sok fenyegető levél, amelyben valami ismeretlen a legkülönbözőbb fenyegetéseket hangoztatta a király ellen. A leveleket leküldötték a budapesti főkapitánysághoz, ahol természetesen gondos nyomozás indult meg a király iránt oly ellenséges indulattal viseltető ember iránt. Végre a minap kinyomozták a veszedelmes ismeretlent, akiről hamarosan kiderült, hogy — örült. Egyébként Szeifert Gyulának hívják, foglalkozása most nincs, azelőtt pedig Újpesten pincéreskedett. A rendőrorvosi vizsgálat alapján beszállították a lipótmezei tébolydába.

Sztrájk a gabonaraktárakban. A főváros gabonamunkásai, mintegy ezerkétszázán, hétfőn délben váratlanul sztrájkba léptek. A sztrájk a közraktárakban tört ki, ahol több száz munkást foglalkoztat a Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank. A munkások régóta kérték már, hogy ismerjék el őket szerződött munkásoknak, az igazgatóság azonban nem volt hajlandó ezt megtenni. Erre a munkások kimondták a sztrájkot. Még a délelőtt folyamán csatlakoztak hozzájuk az összes fővárosi gabonaraktárak alkalmazottai, körülbelül ezerkétszáz ember. A városban három helyen létesítettek sztrájk-tanyát, ahol lelkes hangulatban gyülekeznek a munkások.

A Vágbafulat lakodalmasok. A minap a megáradt Vág elszakította a komp kötelét s a kompon levők a vízbe estek. Kettő ott veszett közülök. A szerencsétlenségre vonatkozóan most a következő részleteket jelentik Ruttkáról: Podhragyon hétfőn lakodalom volt, amely után a lakodalmas nép éjjel három órakor elkísérte a fiatal párt Klicsinbe a vőlegény házához, mely a Vág tulsó partján fekszik. A kompon kellett átmenniök s felköltötték a komp evezőjét, ki a komppal átment a

várakozókhoz. Útközben azonban észrevette az evezős, hogy a komp kormányrúdjá hiányzik. Nem akarta tehát megengedni, hogy a lakodalmasok fölszálljanak a kompra s kettőt közülök felkért, hogy menjenek vele a kormányrúdjáért. A lakodalmasok egyike, Lamos Pál veszekedni kezdett az evezőssel, aki azután kénytelen volt megengedni, hogy az utasok felszálljanak. Alig hogy megindultak, az amúgy is nagyon megáradt Vág a kormányrúd nélkül levő kompot szétszaggatta és valamennyien elmerültek. Fischer Lipót klicsini vendéglős, amikor meghallotta a nagy lármát, kiugrott ágyából és az elmerültek segítségére sietett. Emberfeletti munkával sikerült tizenkét embert kimentenie. Kettő: Lamos Pál és a menyasszony tizenhat éves huga nyomtalanul elmerültek a Vágban. Holttestüket máig sem sikerült megtalálni. A turócszentmártoni vizsgálóbíró megállapította, hogy a kormányrúd hiánya volt a szerencsétlenség oka.

Halálos fürdés. Makóról jelentik: A hirtelen beállott hőség elől a Szarazér hullámaiba mentek fürdeni Adok István 12 éves gimnázista és még két társa. A tavaszi áradások következtében a Szarazér nagyon megtelt, a kis fiúk elvesztették lábuk alól a talajt és segítségért kiáltottak. Mire a segítség megérkezett, a kis Adok István belefuladt a vízbe. Két társát sikerült kimenteni.

Tilos a tisztességérzetbe ütköző képes levelezőlap küldése. A postára nézve mondták ki ezt az okos rendelkezést. Amint a posta és táviráda számára kiadott rendeletek tárában olvassuk, mártól kezdve a szabályzat szerint is tilos minden pikáns képet tartalmazó levelezőlap postai szállítása. A rendelkezés különben így hangzik: A magyar királyi posta- és távirádarendeletek tárából: Az erkölcsstelen, illemsértő ábrázolatot stb. tartalmazó levelezőlapok a postai szállításból ki vannak zárva.

Uj vízveszély Óbudán. A múlt héten — mint akkor meg is írtuk — komoly árvízveszedelem fenyegette Óbudát. A mérnöki hivatal és a katonaság még idejekorán megtették a szükséges intézkedést a veszély elhárítására, úgy hogy komoly áradás csak a kerület külső részein volt. Most jelentik, hogy a talajvíz előntötte azokat a földrészeket, melyek a multkorai áradatkor víz alatt állottak. A víz tovaterjedésének a meggátolására a kerületi mérnöki hivatal újra megtette az intézkedéseket.

Meghasonlott szociálisták. A franciaországi szociálista pártban meghasonlás támadt. Guesde Jules képviselő, az egyesült szociálista-párt egyik vezére Lilleben beszédet mondott, amelyben határozottan állást foglal a hadseregellenes mozgalom, valamint az általános munkásszövetség által javasolt sztrájkeszközök ellen, aminő például az anarkisták által használt közvetlen akció és a munkástermékek megsemmisítése.

Szétrobbant viharágyú. Polgárdiban a községhez tartozó Szárhegyi szőlőhegyen tegnap a hegyőr több munkás segítségével viharágyúkat akart elsütetni, miközben az egyik ágyú szétrobbant. A szerte hulló szilánkok több munkást megsebesítettek, ezek között Zimmer Jánost oly súlyosan, hogy őt a kórházba kellett szállítani. Fölépüléshez nincs remény.

Marosba ugrott. Deák Irma alsófalvi cselédleány, aki már három esztendő óta szolgált özv. Szabó Ferencnével. A leányt az utóbbi időben az asszonya többször megszigta, amit a leány úgy a szívére vett, hogy beleugrott a Marosba. A parton álló emberek azonnal segítségére siettek s hamarosan ki is huzzák a vízből. A leányt a rendőrség visszakisértette gazdájához.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

Permetezési szabályok.

A múlt esztendőben a peronoszpóra az országban sok kárt tett. Nem lehet csodálni, ha azért az idén úgyszólván erősen készülődnek a szőlősgazdák a baj elhárítására. A terméskilátások egyelőre nem valami fényesek, azért is minden lehető el kell követni, hogy a kilátásban levő termés a peronosporától megóvassék. Amellett a mostani hideg és nedves időjárás után el lehetünk rá készülve, hogy ez a legveszedelmesebb gombabetegség az idén ismét igen korán és ugyanoly mérvben fog fellépni, mint tavaly.

A védekezés szabályai a következőkben foglalhatók össze:

1. A permetezés csak akkor hatásos, ha a gomba fellépését megelőzi, azért is sietni kell a fiatal hajtásokat rézperme segítségével minden fertőzés ellen biztosítani.
2. Kedvezőtlen időjárás mellett minden legcsekélyebb tiszta időt ki kell használni, ami csak úgy lehetséges, ha jóformán lesben állunk permetező-gépeinkkel és ha egy pár óráig szünetel az eső, rögtön munkához látunk. Ha az esős időjárás hetekig tart, úgy még esőben is meg kell kezdenünk a locsolást, mert ha a perméből kevés marad is a lombon, mégis csak nyújt bizonyos védelmet.
3. Ha a peronospora fellép, úgy — tekintet nélkül arra, mikor permeteztünk utoljára — azonnal ismételni kell a permetezést, különös tekintettel a fürtök locsolására.
4. A permetezőoldatnak nem kell túlerősnek lennie, 2 százalékos oldat mindenkor elegendő. A fő az, hogy helyesen legyen elkészítve és hogy a levézetet és fürtöket egyenletesen borítsa el a permet.
5. Kész keverékek, melyeknél a kénsav közömbösítve van és melyeknél az oldat elkészítése néhány perc alatt megy végbe, különösen kedvezőtlen idő esetén feltétlenül előnyösebbek. Ilyenek beszerzésénél azonban ne induljunk hangzatos reklám után, hanem csak feltétlenül megbízható forrásból szerezzük be az anyagot.
6. Az első permetezés, mely a legfontosabb és amúgy is legjutányosabb, akkor eszközölnöd, hashajtások nagyobbja 20—25 cm. hosszúságot elért. A második locsolás három hét múlva kövesse az elsőt, a harmadikat mindjárt a virágzás után kell eszközölni. A negyedik permetezést hagyjuk arra az időre, ha a veszők érése kezdetét vette. Ezen utolsó permetezés esetleg el is maradhat.
7. Rendes körülmények hözt ez a három, illetve négy permetezés elegendő szokott lenni. De miután minden oly locsolás, melyet 24 órán belül erős zápor vagy 47 órán belül hosszas eső követ, a permetezés hatását lényegesen csökkenti, lehetőleg egy héten belül ismétetni kell. Ily körülmények közt 5—6 permetezésre is lehet szükség.

—

Tejgazdasági kongresszus Pécsen. A pécsi kiállítás kapcsolatban f. évi szeptember 1-én és 2-án tejgazdasági kongresszus is lesz. A kongresszus védőségiét *Darányi* Ignác földművelési miniszter fogadta el, elnökei *Benyovszky* Móric gróf, *Hertelendy* Ferenc, *Latinovics* Géza. A kongresszus tagja lehet mindenki, a ki az 5 kor. tagsági díjat a szervezőbizottság

pénztárába befizette. A tagok ezért résztvehetnek a kongresszus ülésein, megkapják az összes nyomtatványokat, kedvezményes vasúti jegyben részesülnek, és egy ingyen belépőjegyet kapnak a kiállítás területére. Tejszövetkezeti tagok 2 korona kedvezményes tagsági díj befizetése mellett vehetnek részt a kongresszuson. A kongresszuson előadást tartanak: *Balogh* József a Baramegyei tejszövetkezetek szövetségének elnöke, *Székely* Salamon m. kir. fővegyész, *Ujhelyi* Imre gazd. akad. tanár, *Hajós* István a sárvári tejg. szakiskola igazgatója és *Koerfer* István dr. miniszteri fogalmazó. A kongresszusra nézve bővebb felvilágosítással *Somssich* Géza gazd. akad. segédtanár a kongresszus szervezőbizottságának titkára szolgál Pécsen.

A cserebogár. Hogy milyen tömegben lepi el a cserebogár az egyes vidékek gyümölcsöseit, nagyjában előre meghatározható az álcák alakulásának évjáratáról. A jelen év egyike amaz évjáratoknak, amidőn igen sok cserebogárnak megjelenése várható országszerte, úgy hogy a megyei közigazdasági bizottságok már most gondoskodnak az állatok sikeres irtásáról, ami nem jár nagy nehézséggel, csak akadjon elég gyermek- és asszonykéz, amely a férfimunkás által a fákról lerázott kártékony állatokat összegyűjtse. Ez az újabb pénzbeli kiadás mindenestre keservesen hat a gazdasádalomra, amelynek a munka drágulásán kívül ma még az idő mostohaságával és a hanyatló gabonárakkal is kell küzdenie. Szolgáljon tehát a gazdák-nak némi vigasztalásul az a tudat, hogy az összegyűjtött cserebogár megfelelően értékesíthető s ne sajnálják, különösen gyermekek által, tehát olcsó napszám mellett, — úgy gyümölcsösüknek sikeres védelme, mint saját anyagi hasznuk érdekében, a küszöbön lévő cserebogárszezonban minél többet összegyűjtetni a kártékony állatokból. A cserebogarat különben eddig is csak minálunk volt szokásban összetaposva, a helyszinén hagyni, vagy a tűzbe dobni. Az előrelátó külföldi gazda már régóta leforrázta a bogarakat és a komposztrágya közé öntötte, hol sok légenyt tartalmazó testükkel nagyban elősegítették a trágya jóságát. Ma azonban már ez is meghaladott álláspontra, mert a cserebogarak sokkal jobban értékesíthetők, mint baromfi-eledel és haltápszert. — Igaz, hogy az aprójószág leginkább csak szemmel táplálkozik, azonban szüksége van a zöld táplálékra s a vért sűrítő hús- és rovarneműekre is, milyenek az aludt vér, hús és az élő vagy holt rovar. Kiváltképpen szükséges ez a táplálék tojótyúkainknak azért, hogy tojókéességük az őszi és téli évszakban fokozódjék s erre a célra, kendermag mellett, legjobb a cserebogár. A cserebogárévad azonban sokkal rövidebb, semhogy az alatt az összegyűjtött bogarakat mind föletessük s ez egyszersmind céltalan és egyoldalú táplálkozás is lenne és pedig éppen olyan időben, midőn a tyúk úgy is tojik. Ezért az összegyűjtött bogarakat le kell forráznunk szítábanrostában (de nem forró vízbe dobni, nehogy megfőjenek) azután vagy a napon, vagy pedig — ha nincs napos időjárás — kemencében, kenyérsütés után teljesen kiszáritjuk őket és zsákokban, avagy a száraz, szellős helyen kitergetve, eltarthatjuk egész tavaszig és csak akkor s annyit juttatunk belőle tyúkainknak, amikor és a mennyire azoknak szükségük van. A hol tó- vagy egyéb halgazdaság van, ott a cserebogár kitünő haltápszertül is szolgál és pedig különösen akkor, midőn a halakat hízlaljuk.

P. H.

A pécsi székesegyház oltárképe.

MULATTATÓ

Sziotanulmányok.

*Bölcsen tette Isten, hogy nőt is teremtett.
De a teremtésnél egyet elfelejtett,
Mert, hogy ha már asszonyt adott.
Vele szívet is faragott.
S abba pedig szerelmet,
Ne szabta vón' olyan nagyra,
Oly gyöngére s ingatagra*

A szívet

*Nincsen oly szív, melynek ne akadna párja
De az ember mindég a bolondját járja
Futkos jobbra-balra, nem fér a bőrébe,
A szerető szívet nem is veszi észre
S csalódás a vége*

*A szerelmes olyan a lány szemében,
Mint játékszer a kis gyermek kezében.
Időtöltésből egyre fújja... fújja
S ha másikat kap — a régít megújja.*

Vály Nagy Gusztáv

Alakok.

Valaki benyitja az ajtót.
Olyan halkán, olyan nesztelenül jön be egy kicsi tízesztendő gyerek, mintha árnyék lenne. Félénk, szomorú arccal néz reám és némaságával is megindítóan könyörög. Nem mer szólni.

— Mit akarsz?
— Krajcárt.
— Minek a krajcár? ... Koldulsz? ...

A kalapja szélét gyűrögeti s a közben lekerül a tekintete a cipőire, melyekből kivörösödnek a lábujjai. Mintha mondaná: nézz ide, erre kell a krajcár. Adjál, ugyan adjál, áldjon meg a jó Isten. A szőke fejet besugározza a szenteség és a világoskék szemek hirtelen megnedvesednek. Az ember szíve meglágyul, részvét és könyörület fogja el.

— Hogy hívnak?
A gyermek nem szól, meglepődik.
— No, mond ...
Most meg eltakarja a szemét. Látszik, hogy gyermek.
Ha őt nem látom: ő sem lát engem.
— Hát beszélj ...

Az ajtó felé tekint s ebben a sóvár pillantásban benne van minden gondolata. Olyan most, mint egy fehér galamb, mely a legkisebb neszre villog, nyughatatlankodik. És egy dobbantás kell csak, hogy szétvesse szárnyait és ijedten röpüljön a világosság felé, ha mindjárt összetöri is magát.

Most megfogom a remegő kis galambot és keményebben rászólok:
— Hogy hívnak?

— Jaj ... — feleli pityergő arccal.
— No ... Ne félj. Nem bántalak.
— Janinak.
— Miféle Janinak?
— Barát Janinak.
— Hát apádat?
— Barát Józsefnek.

És megnyílnak egyszerre az összecücsörödött piros ajkak, azután mozognak, beszélnek, egyre bátrabban egyre hangosabban, úgy a mint érzi a félénk kis lélek, hogy biztonságban van és nem bántja senki sem. Lassanként összesző egy valóságos drámát, melynek sötétsége ráborul az ember szívére. Hogy ő neki van egy haragos apja, aki szíjostort tart odahaza az ágya végénél a falon. Es ez az erős nagy ember reggel útra küldi, hogy kolduljon. Hazudjon az embereknek, hogy otthon betegen fekszenek a szülei és ő hetedmagával éheznek és fázik. Ő is vele megy; de csak távolról és azért, nehogy elveszítse bátorságát a koldulástól vagy kedve támadjon a játszó gyermekek közé elegyedni az utcán. S ha valahonnan krajcár nélkül jön ki, megfenyegeti a szeméivel: no megállj, lesz dolga a szíjostornak. A második, harmadik esetben már rá is szól:

— Miért nem sírsz; ... Várj, te bitang.
Ha pedig nem koldulja össze naponként a negyven krajcárt, a verésen fölül még éheznie is kell.
— Hát éhez-e?
— Sokat — feleli szomorúan a gyerek — oly rosszak az emberek.

— Hát apád nem rossz?
— Az nem, mert annak kell a pénz.
— Mire kell?
— Hát keli.
— Ruhára, kenyérre?
— Nem. Három helyen is választmányi tag a népkörökben, azután szavazó-cédulát csináltatott most is, mert ki akarta buktatni az elnökségből az ügyvéd urat, aki sohasem ad krajcárt.

Ezt már kiegyenesedve és csillogó szemekkel mondta a fiú, aki hálásan mosolygott, mikor a markában érezte a koldusfilléretet.

***

Hétórai harangszó után az első ember, aki benyit a koresmaszobába, egy lóvasuti ellenőr. Sovány, ádámcsutkás vörös ember, a szemében visszatetsző gög pislog. Odaül, ahol jobbkabátú embert lát. Nagykövű gyűrűjével babrál állandóan és hogy hazudja a jó módot, minden öt percében megnézi, hányat mutat az aranyórája.

Ugyanezen időben szokott betévedni egy öreg reszketős fejű ember is. Olyan hetvenes, de igen roskadt. A szemei is könnyeznek. Koldul ...

Az ember, ha meghallja fonnyadt ajkain az esdő szót, mely úgy cseng, mint a halálraítéltnek a kegyelem-sírása, belenyul a zsebbe, kiveszi az utolsó rézkrajcárt és odaadja megváltás gyanánt az aggastyánnak.

A lóvasuti ellenőr rendszeren kiveszi ilyenkor az aranyóráját és azt igazgatja. Csak mikor elcsoszog az öreg, akkor szólal meg:

Az
hogya
volna
—
—
—

— Szegény lakóm.

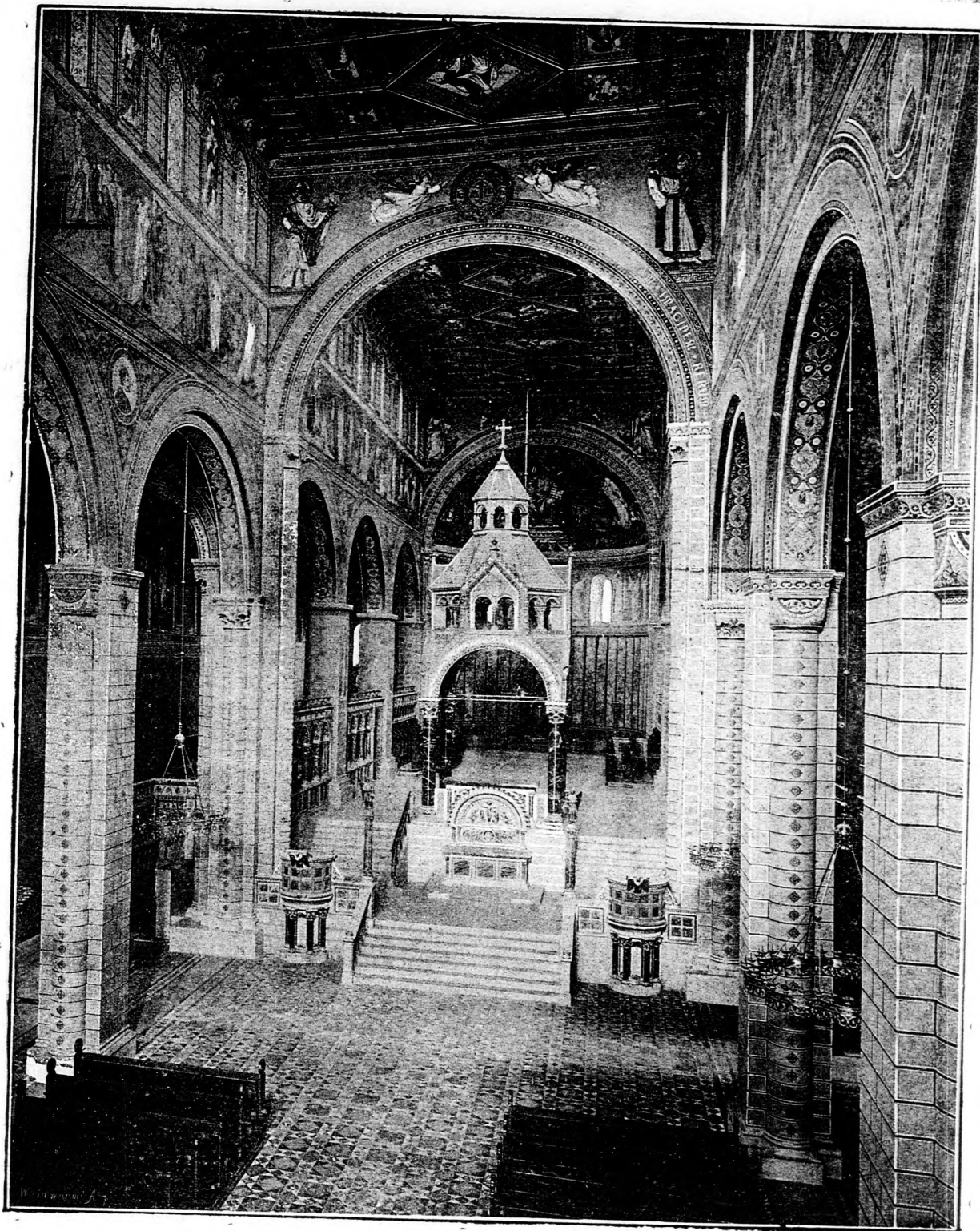
Valamelyik nap nem jött el a lóvasuti ellenőr. Az öreg, mikor az asztalhoz került, megállt és igen meglepődve köszönt:

— Jóestét adjon Isten.

— No né . . . Hiszen az mindig azt sóhajtja: szegény lakóm.

Az öreg megtörölte a szeméit és szomorúan bólogatott a fejével.

— Igaza van . . . Tizenöt forintot fizetek egy hó-

A pécsi székesegyház belseje.

Azután zsebbe tette a krajcárocskát és a helyett, hogy a szokásos: „Fizesse meg az Isten“-nel elhaladt volna, igen bizalmasan az emberek közé sugta:

— Hát János?

— János! . . . Melyik János?

— A János, a vejem, az ellenőr úr!

napra, meg két malacot kell tartanom a kenyérdarabokkal, a mit összekoldulok.

Valaki nem bírja megállni:

— Miből?

— A város ad három forintot, a jó emberek meg összekrajcározzák a többi.

Azután szomorú, síró hangon tette. — Csak az fáj, hogy nem szabad mások előtt megszólítani. Pedig de szép lányt neveltem neki, de jó lányt, áldja meg az Isten . . .

***

Barna, élénkszemű fiú jár esténként a kávéházakba. Az egyikből ki, a másikba be, mint a bokrokra szálló madár, akire csak az Istennek van gondja. Fügét és narancsot árul. Azonkívül verseket mond és koldul.

Kint hó volt.

Az ablakokra virágot rajzolt a tél. Úgy éjjel felé bejön a gyerek, megáll egy asztal előtt hol egyazon társaság szokott esténként együtt ülni.

— Vegyenek narancsot.

Senki sem hallja meg a gyöngye hangot. Éjjel felé vagy álmosak vagy pedig hangosak az emberek. A gyerek nem mozdul. Nézi a jóruhás embereket, hallgatja a szavukat és később, mielőtt megindulna, azt mondja a sarkon ülőnek:

— Elmondjak egy verset?

— Mit akarsz!?

— Egy verset.

— Szép?

A fiu a fejével bólintja: az!

És fölseng a gyermekhang:

Talpra magyar,
Hí a haza . . .

Azután mintha börtönből szabadult volna a szó, úgy zeng, úgy dörög a szabadság tiszta verőfényében. Az emberek elhallgatnak, nézik a gyermeket. Hát ez ki? Hogy került ide?

Mikor meghajtja magát, akkor mondja:

— Katona Jósának hívnak.

— Ki hozott ide?

A kilenc esztendősi fiu az ajtóra néz és félve mondja:

— Az anyám.

A jégvirágok mögül egy sápadt, vékony arcú asszony néz be az ablakon, s amint látja, hogy megfogja valamelyik vendég a gyermek karját, besietett a kávéházba, fiához ugrik és megkapja a kabátja szélét.

— Jóska!

Azután az emberek felé fordult:

— Azt hittem illetlenkedett, kezüket csókolom.

És megáll, mint egy hideg szobor. Az arca tele fájdalommal, aggodalommal és esedezéssel.

Azt mondja valaki:

— Hát maga koldultat ezzel a gyerekkel?

Az asszony szava megcsuklik, könny csordul ki a szeméből. Azután elsírja ő is a maga drámáját. Uram, teremtő Istenem, hát mit tegyek? Hat gyermekem van otthon, az uram kőműves, tél van, a tavasz késik, egyre késik, nincs munka, nincs kenyér. Bár nyáron se törí magát valami nagyon a dolog után, s ha reggel a pálinkát, dohányt s a húsz krajcárt a kezébe nem adom, megver mind a kettőnket. Pedig szopós is van . . .

A hangja olyan, mintha koporsóból beszélne.

A fiu folytatja:

— Azért járok ám iskolába. Csupa kitűnő voltam most is . . . Adjon tekintetes úr egy verset, holnap eljövök, elszavalom.

S a szemei csodálatos tüzzel ragyognak.

— Aztán így jársz, félig mezítláb?

— Nem adtak az iskolába, ebben a rongyban kell járni, — beszéli panaszosan a fiu — anyám nem bír venni.

— És miért nem adtak?

— Azért, mert a házigazdánk fia kapott. Egy házból pedig kettőnek nem adhatnak.

Olyan szent meggyőződéssel mondta ezt a fehércsászony, mint a kálváriát járó a Miatyánkot.

Cserzy Mihály.

APRÓSÁGOK.

Lófelvonulás. Régi idő óta szokás Boston városában, hogy tavasszal az igavonó lovakkal felvonulást rendeznek és a legjobban táplált, vén, de jó erőben levő igás lovak tulajdonosai értékes jutalmakat nyernek. A munkás lónak jóláplálnak, erőteljesnek és jó, vidám kifejezésűnek kell lenni. A szerszám lehet ócska, a szeker régi, a külső círaság semmibe sem vették, de minél vénebb a ló és minél jobb karban van, annál nagyobb a díj. A hiúság a haszonvágy lassankint vonzalommal fejlődik a szegény igavonó állat iránt, azt gondolják és kímélik, az állatkínzás így ismeretlen dolog Bostonban és környékén.

Eredeti mindhalálig. 1877-ben temették el Potsdamban a porosz hadsereg egyik legidősebb veteránját, Arnim tábornokot. Ez a 82 esztendősi öreg úr igen eredeti ember volt egész életében, de halála utolsó pillanatában több volt, mint eredeti. Hevesen csöngetett a szolgájának.

Ez berohant és ijedten kérdezte:

— Parancsol, kegyelmes úr?

— Frigyes, most elutazom! — szólott katonásan aztán halva rogyott vissza párnájába.

Világvárosok területe. A hatalmas világvárosok különböző nagyságáról érdekes fogalmat ad a következő összeállítás: Newyork a világ legnagyobb városa; 82,000 hektár területen fekszik és 3.716,000 lakosa van. Tehát minden hektárnyi területre 45 ember esik. Páris területe már csak 7800 hektár, 2.731,000 lakossal; minden hektárra 330 ember jut. Még kisebb területen fekszik Berlin, mindössze 6300 hektár; ebben a csaknem teljesen beépített területben 2.034,000 ember lakik, hektárján tehát 322 lélek. Londonban 30,500 hektár területen 4.536,000 ember él; itt már csak 148 lakos esik egy hektárra. Kedvezőbbek a viszonyok Bécsben, melynek kiterjedése 17,200 hektár, úgy hogy az 1.675,000 lakos közül csupán 97 esik egy hektárnyi területre.

Hogy és hol készül a dollár? Az esztendő minden munkanapján Washingtonban átlag 3 millió dollár értékű papírpénzt készítenek. Mindennap körülbelül ugyanannyi papírpénzt semmisítenek meg. A filadelfiai, new-orleansi és szan-franciszközi pénzverőkben naponta 800,000 dollár értékű ércpénzt készítenek, tehát körülbelül 4 millió dollár értékű új pénz kerül ki naponként az Egyesült-Államok pénzverő- és pénznyomó-intézeteiből. A kormány pénznyomó intézeténél alkalmazott nyomdász, egy-egy leány segítségével egyszerű nyomógépen (mely alig változott, mióta a kormány az első papirospénzt nyomatta) naponta 800 ív kész papírpénzt tud előállítani. Minden iven négy darab papírpénz van. A washingtoni pénznyomó-intézetnél 600 ilyen munkás dolgozik, mindegyik bizonyos kezesség alatt. Persze a kormány nyomdái és ércmentő intézeteiben több alkalmazott is van. Az összes alkalmazottak száma meghaladja a háromezretet. Ezek mind állami alkalmazottak s olyanok, kik a hosszú gyakorlat alatt óriási ügyességre tettek szert szakmájukban, a pénz megolvasásában, elcsomagolásában stb. Az első tekintetre az egyik papírpénz olyan, mint a másik. Mindegyik a legfinomabb acél-

metszet és sokkal ügyesebben van készítve és hamisítani is nehezebb, mint bármely más állam pénzét. Ötféle papírpénzt készítenek. Legközönségesebb az egy-, két- és ötdolláros. Jelenleg mintegy ezerkilencszáz millió dollár értékű papírpénz van forgalomban. Ebből az összegből 475 millió dollárért ezüstben és 475 dollárért aranyban vállal kezességet a kormány. Ha bárki is elkopott papírpénzt ad be az országos főpénztárba, újat adnak helyette s a régít megsemmisítik. Az egydolláros papírpénz átlag 15 hónapig van forgalomban. A kétdolláros papírpénz, mely kevesebbet forog, tizenhat hónapig. Az ötdolláros papírpénz két évig, a tízdolláros 3 évig s a húszdolláros 4 évig is közkézen forog. 1904-ben az Egyesült-Államok főpénztára 912 millió dollár elromlott, vagy rossz állapotban levő pénzt kapott újjal való kicserélés végett. A kormány arany- és ezüstdarabok mellett kiadott papírpénz után következnek a nemzeti bankok pénzjegyei. E bankjegyek mintegy harmadrészt teszik az országos pénzjegyeknek és bár ezeket is a kormány felügyelete alatt nyomtatják, kibocsátásuk összegét a nemzeti bankok határozzák meg. Összesen 5833 nemzeti bank működik az Egyesült-Államokban. Alaptőkéjük: 808.328,656 dollár. A törvény szerint a nemzeti bankok csak oly összegű bankjegyet bocsáthatnak ki, mely alaptőkéjüknek megfelel. E nemzeti bankok múlt esztendőben csak 533 millió dollár értékű bankjegyet bocsátottak ki, tehát 300 millió dollár értékű bankjeggyel kevesebbet, mint a mennyinek a kibocsátásához joguk lett volna. Minden nemzeti bank, mely bankjegyet bocsát ki, köteles az Egyesült-Államok pénztárába kibocsátott bankjegy értékének megfelelő biztosítékot letenni. Az Egyesült-Államok pénzügyi osztályának nincs joga egyetlen dollárral sem több bankjegyet nyomtatni, mint a mennyit a kongresszus elhatározott.

A törpeharcsa szívósságát jellemzi a következő eset: Márcz. 8-án d. e. fél 11 órakor csomagoltak 2 kiló hároméves ilyen halat Iharosban egy közönséges gyékény-szatyorba, nedves moha közé, hogy aztán postán Ujfehértóra küldjék a szállítmányt. Itt 10-én reggel 8 órakor kézbesítették a küldeményt. Noha a halak 45 $\frac{1}{2}$ óráig voltak víz nélkül s 571 klm. kocsit és vasutat tettek meg, életben voltak s a mint őket vízbe eresztették, a legkisebb jele sem látszott annak, hogy az út megviselte őket.

KÉPEINKHEZ.

A pécsi székesegyház. A héten nyílt meg Pécsen, a régi koronázó városban az országos ipari és mezőgazdasági kiállítás. Pécs városát még a rómaiak alapították és első István királyunk emelte ki e város pogány romjaiból. Pécs városa jelentős közművelődési gócpont volt már a régi időkben. Itt alapította Nagy Lajos az első magyar egyetemet, melyen 2000 hallgató volt és a mohácsi ütközetben 1526-ban a pécsi egyetem 100 hallgatója lelte halálát. A pécsi püspökség a régmúlt időkben irányította Magyarországon a hitéletet is. A pécsi székesegyházban koronázták meg másodszer Salamon királyt, 1046-ban itt temették el Péter királyt. Mai képünkön bemutatjuk az ősi régi pécsi székesegyházat, melynek gyönyörű oltárképet Lótz Károly hírneves magyar festőművész alkotása. jövő számunkban pécsi kiállítási képeket fogunk közölni.

Pünkösödölés. Régi szép magyar szokás ez, pünkösöd köszöntése, amely maholnap már kipusztul, kivész a

népszokásokból, pedig olyan szép, olyan közelről érinti a valláserkölcsoket, hogy a nép vezetésére hivatott lelkészek- és tanítóknak oda kellene hatniok, hogy népünk ne hanyagolja el ennek a szép szokásnak a gyakorlását. A pünkösödölő lányok öten össze fognak, négyen közbeveszik a pünkösdi menyasszonyt, akinek a fején rózsakoszoru van. Elmennek az ismerős családokhoz pünkösdvasárnap délelőtt pünkösödöt köszönteni:

Mi van ma, mi van ma?
Piros pünkösdi rózsa,
Holnap lesz — holnap lesz
A második napja...

Majd a beköszöntő után folytatják éneküket;

A pünkösdi rózsa,
Kihajlott az útra,
Sződje fel menyasszony,
Kösse koszorúba...

Van a pünkösdi éneknek vallásos vonatkozása is. Midőn azt mondja:

Tüzes nyelveknek zúgása...
Leszállott az ő fejükre:
Az apostolokra...

Vétek volna igazán hagynunk azt, hogy ez a szép népszokásra teljesen a feledés homálya boruljon.

BETŪTALÁNY.

Lehotzky Tildá-tól.

R R R R R R R

Megfejtési határidő 1907. május hó 26.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 19. számában közölt talány megfejtése

„Hunyadi László.”

Helyesen fejtették meg: Szabó István Pataky János, Rózsa Anna, Pintér Jenő, Darvas Dezső, Szeress Ilonka, Kovács László, Gabányi Imre, Kürti József, Kalmár Ede, Dömötör Eszti, Koháry Mátyás, Szabó Illés, ifj. Hefty Frigyes, Vörös István.

A sorshuzásnál Szabó István nevét huzzuk ki elsőnek, kinek egy érdekes könyvet küldöttünk.

• LEVELES SZEKRÉNY •

R. K. Az állati tápporok célja az állattartók s tenyésztők kizsebelése s ettől egyetlen egy táppor sem tesz kivételt.

M. O. Böny. A vadgesztenyét legszívesebben a juh s utána a marha eszi, míg ellenben a ló s a sertés nem szereti. Etethető frissibe szétzúzva s a többi rövid takarmánnyal keverve vagy úgy is, hogy szellős pajtában megszártva, darát készítünk belőle. Ha gesztenyeérskor zöldtakarmányt savanyítunk be vagy zombolyázunk, a közé is szórhatjuk a gesztenyét, mely esetben tehát később a besavanyított takarmánnyal együtt eszi meg a marha,

N. P. Jánoshalma. A szuperfoszfát műtrágyát legcélszerűbb alá buza a vetőszántás előtt elhintetni és ezt sekélyen alászántani. A vetőmaggal keverni a szuperfoszfátot nem tanácsos, mert a nehezebb szuperfoszfát a vetőláda fenekére ülepedik és így a keveredés tökéletlen.

Z. M. Túrje. Egy darab felnőtt szarvasmarhára körülbelül 4 □-méter fekhely számítható. Hogy aztán a jászlak és a járdák által elfoglalt területből mennyi esik egy-egy darab marhára, az az az isálló berendezésétől függ.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárocsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárocsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1907 május 16.

Budapesti Központi Vásárocsarnok árai.

Husneműek: marhahus 70—174 K., vidéki borjúhús 120—130 Kl., sertéshus 120—150 K., szalonna füstölt 132—144 K., szalonna, olvasztani való 130—146 K., hárj 156—160 K., sertésszir 152—158 K. — Füstölt hús: (vidéki) kg.-ja 140—180 K., hazai sonka 140—2—K. szalámi 350—4 K.,

Baromfifélék: ———— K., rántani való csirke 2—280 K., sütni való csirke 280—320 K., kacsa, hizott ———— K., lud, hizott 14—18 K., pulyka, hizott ———— K. páronkint. Vágott hizott liba ———— K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 130—160 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). Buza 2050—2090 K. Rozs 1560 K-tól 1560 K-ig. Árpa 1330 K-tól ———— K-ig, jobb minőségű K-tól ———— K-ig. Zab 1610—1650 K. Tengeri 1250———— K.

Teavaj: (centrifugált) 3—4—K., főzővaj 220—250 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 30—50 fillér.

Tojás: bácskai 67—67 K., erdélyi apróbb áru ———— K. ládánként (1440 drb). Apadt ———— K., meszes ———— K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 560—620 K., rózsás új 450—5 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ———— K., mm.ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K.	28:20	27:20	25:80	24:80	24:—	23:20	21:—	19:20	13:50

Takarmányvásár. Réti széna 520—960 fillér, muhar 960—1040 fillér, zsupszalma 560—6 fillér, alomszalma 3—4— fillér.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felttygel:

RUBINEK GYULA,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

„AGRARIA”

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

! Mezőgazdák különös figyelmébe!
! EGYETEMES ACZELEKÉK. !

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekefeje.
Pánczélaczél-kormánylemezek.

Magasított aczélekefeje.

Porvédő kerekék.

Aczél | | gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajmívelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetük.

Rövidített levélczim:

„AGRARIA” Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA” Budapest.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A m. kir. földmivélsügyi miniszter ur rendeletére a Vág folyó jobbpartján Vága községnél létesítendő partbiztosítás-hoz szükséges 312882 m³ termékönyag termelésének és szállításának vállalatbaadása céljából folyó évi június hó 3-ik napján d. e. II óraker a komáromi m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Az ajánlati feltételeknek megfelelően kiállítandó és felszere-
lendő ajánlatok a kitűzött napon d. e. 10¹/₂ óráig a szállí-
tandó kő mintájával együtt az alulírt hivatalnál adandók be.
A kötendő szerződés tervezete, valamint az annak kiegészítő
részét képezendő általános és részletes feltételek, ugyszintén
az ajánlati feltételek a hivatalos órák alatt az alulírt hiva-
tálnál megtekinthetők és ugyanott az ajánlati minta is meg-
szerezhető.

Komárom, 1907. évi május 6-án.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

Legjobb és legolcsóbb

gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmiv. ügyi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Lossinszky Imre

okl. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

:: Ifj. Kovács József Orosháza ::

Magyar házi-ipar. Magyar termények.
Söprűk, szatyorok, gyékények, börbocskorok, posztócipők, mák, bab, kása, szalonna, paprika legolcsóbban szállítja:

:: Ifj. Kovács József Orosháza ::

A „FÜGGETLEN UJSÁG”-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG” kiadóhivatala, (Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.)

ÚRL REZSŐ

sertésbizományos
= BUDAPEST, =
Bérkecsis-utca 12.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban és legolcsóbb napi árakon értékesít.

Őszi trágyázáshoz a

THOMAS-SALAKLISZT

csillag-védjeggyel helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája. — Kivánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál:

Kalmár Vilmos, Budapest, VI., Andrásy-ut 49. (Octogontér.)
a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H. Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisítástól és figyeljünk a védjegyre.

Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, Üllői-ut 25.

KÜHNE E. hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyára által **MOSONBAN**

:: elismert gondos kivitelben szállítanak: ::

MINDENMŰ EGYSOROS KAPALÓESZKÖZÖK,
Columbia Cultivátorok,
HERRMANN-kapálók, :: ::
LAASS-rendszerű kapálógépek. :: Burgonyamivelő eszközök, SZÉNAGEREBLYÉK, SZÉNAFORGATÓK

OSBORNE kévekötő- és marokrakó-aratógépek, fűkaszáló-gépek stb. stb.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57a. :: Fiókraktár: Temesvár, Gazdaudvar.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek idei első sorozata f. évi
július hó 10-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. & TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítási alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával		1.970.340.— kor.
Tartalékok		764.760.16 kor.
	Összesen	2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	90.349.— kor.
1902. évi fölösleg	59.782.26 kor.
1903. évi fölösleg	109.531.73 kor.
1904. évi fölösleg	72.438.28 kor.
1905. évi fölösleg	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	39.243.05 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. utján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografailag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölhetnek.

Strassfurti kainitot,
Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

SZUPERFOSZFÁTOT,

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállit a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.